

Temel Bilgiler - Çalışma müsadesi Aufenthaltsgestattung / Duldung Basisinformation - Arbeitserlaubnis

türkisch

Mültecilik davanız **Aufenthaltsgestattung** unuzla sürüyorsa veya **Duldung** ile „başkalarından sonra işe alınma statüsüne“sahipsiniz. Serbest meslek edinmeniz ise yasaktır. Çalışma müsadesi somut olarak „bir işte çalışabilme izni“ **Erlaubnis zur Ausübung einer Beschäftigung** demektir. „Çalışma“ bir iş ilişkisinde amirlerin talimatları doğrultusunda ve iş organizasyonun bir parçası olarak yürütülen bir faaliyettir. (SGB IV, § 7 den alıntı)

- Ücreti ödenmeyen bir staj ve parasız deneme süresi için düzenli bir çalışma müsadesi gereklidir.
- 1-Euro-İşi resmi makamlar tarafından bulunur ve bunun için bir çalışma müsadeseine gerek yoktur.
- Karmaşık olan yardım amaçlı ücretsiz işlerdir. Eğer aynı iş için bilinen şekilde ücret ödeniyorsa, o zaman bir çalışma müsadesei gerekli olabilir.

Çalışma izni Arbeitserlaubnis

Aufenthaltsgestattung veya **Duldung**´a bir yıl sahip olduktan sonra, çalışma izni alabilirsiniz. Bunun için önce bir işyeri bulmanız gerekir ve işyeri sahibinin bu işi sizin şahsınıza sunması gerekir. Ondan sonra yabancılar dairesinde **Ausländerbehörde** „bir işte çalışabilme iznine“ başvurmanız gerekir, bununla ilgili formlar heryerde bulunmuyor. Yabancılar dairesi **Ausländerbehörde**, iş müsadeseine karşı oturum hakkı açısından herhangi bir engelin bulunup

bulunmadığını inceler. Eğer bu inceleme olumlu sonuçlanırsa, dilekçeniz iş ve işçi bulma kurumuna **Arbeitsagentur** gönderilir.

- Siz yabancılar dairesine **Ausländerbehörde** dilekçe veriyorsunuz. Bu daire nihayi kabul / red konusunda yetkilidir. Yabancılar dairesi **Ausländerbehörde** iç idare kapsamında iş ve işçi bulma kurumunun **Arbeitsagentur** düşüncesine başvurur.
- Çalışma izni sadece belli bir iş için verilir ve sürelidir. Bundan dolayı iznin uzatılmasına erkenden müracaat ediniz.
- İlgili şef, işyeri ve çalışma şartları konusunda kesin bilgiler vermek zorundadır ve sözkonusu işin iş ve işçi bulma kurumu **Arbeitsagentur** tarafından kamuyona açık bir şekilde sunulduğunu kabul etmek durumundadır. Daha iyisi: sözkonusu işin daha önce iş ve işçi bulma kurumuna **Arbeitsagentur** bildirilmesidir.
- Saat ücreti işyerinin bulunduğu yerin saat ücretine uymalıdır, iş zamanları ve çalışma şartları olağandışı olabilir, fakat ahlak ve terbiyeye ters düşmemesi gerekir.
- **Aufenthaltsgestattung** veya **Duldung** ile hukuksal olarak çalışma izni edinme hakkına sahip değilsiniz. Çalışma izninin verilmesi yabancılar dairesinin **Ausländerbehörde** yetkisi dahilindedir.

Çalışma yasağı Arbeitsverbot

Bir yıl **Aufenthaltsgestattung**´na sahip olduktan sonra yabancılar dairesinin **Ausländerbehörde** çalışmanızı olur olmaz bir şekilde yasaklaması mümkün değildir. Yabancılar dairesi **Ausländerbehörde Duldung**´u olanların bir işte çalışmalarını yasaklayabilir.

- Dilekçe verdiğinizde yabancılar dairesi **Ausländerbehörde**, sizin çalışma müsadesei için „oturma hakkı çerçevesinde“ gerekli şartları yerine getirip getirmediğinizi inceler. Bunlar 1 yıllık bekleme süresi, Alman makamları karşısında işlemlerin yerine

getirilmesinde yükümlülüğünüzü yerine getirip getirmediğinizi ve yabancılar dairesinin **Ausländerbehörde** yurtdışı edilmenizin mümkün olmaması konusunda sizi suçlayıp suçlamadığıdır.

- „Eğer **Duldung** sahip olan yabancıların ... oturumlarına son vermeye ilişkin tedbirler kendilerinin sebep olmalarından dolayı yerine getirilemiyorsa, bir işte çalışmalarına müsadde edilemez. Bir yabancı, özellikle yurtdışı edilmesini kimlik bilgilerinde sahtekarlık yaparak veya vatandaşlığı yahut diğer konularda yanlış bilgiler vererekten engelliyorsa, bunun gerekçelerine katlanmak durumundadır.“ (**BeschVerfVO § 11** den alıntı).
- Resmi makamların, birinin ilticacılara verilen maddi yardımı almak amacıyla Almanya´ya geldiğine dair ithamda bulunması durumunda, o kişinin bir işte çalışması yasaklanır.

İş pazarı kontrolü Arbeitsmarktprüfung

Almanya´da işsizlik oranı çok yüksektir. Bundan dolayı „öncelik kontrolü“ icat edilmiştir. İş öncelikli olarak güvenceli oturum hakkına sahip insanlara (Almanlar, AB vatandaşları, **Aufenthaltsberechtigung**) teklif ediliyor. İş ve işçi bulma kurumu **Arbeitsagentur** işverenlerden aracılık görevi vermelerini talep ediyor ve ondan sonra “öncelikli işsizleri“ başvuruya gönderiyor. Böylesi insanlara karşı, eğer bir işi red ederlerse birçok yaptırımlar uygulanır. Ayriyeten ödemeler, iş süresi vs. incelenir, zira burada **Aufenthaltsgestattung**´a veya **Duldung**´a kalmalarına müsadde edilenlerin çalışma şartları diğerlerinkinden daha kötü olmamalıdır. İşveren bu konuda bilgi vermek zorundadır. İş pazarı kontrolü birkaç hafta ile hatta 6 aya kadar da sürebilir. Bu konuda 3 ay sonra herhangi bir cevap alınmadığı durumunda dava açabilirsiniz.

Eğer tüm bu belirtilenler yerine getirilirse ve şef sözkonusu iş için uygun başka kimseyi bulamazsa, bunu iş ve işçi bulma kurumu **Arbeitsagentur** tam olarak gerekçelendirilmesi gerekir. Ondan sonra iş ve

işçi bulma kurumu **Arbeitsagentur** iş müsadeseine onay verebilir.

- Bazı iş ve işçi bulma kurumları **Arbeitsagentur**, tüm 400-€ luk işlerle herhangi bir mesleki eğitimi gerekli görmeyen bütün tam süreli işlere, prensip olarak devamlı öncelik hakkına sahip işsizlerin alınması gerektiğini söylüyorlar. Bundan dolayı böylesi işler için verilen dilekçeler olur olmaz red edilir. Daima kendi özgül durumunuzun incelenmesini talep ediniz.
- İşverenin, sizin bu iş için diğer müracaatçılardan daha uygun olduğunuzu tam olarak izah etmesi gerekir (dil bilgisi, ön tecrübe vs.).
- Belli özel durumlarda iş pazarı incelenmesinin zorunluluğu öngörülmebilir, örneğin sözkonusu işin bir hastalığın tedavisi için önemli olduğuna dair bir uzman doktorun onayı gibi – sizde böylesi „özel bir durumun“ olup olmadığı konusunda bilgi ediniz. Bütün özel gerekçelerinizi müracaatınızda belirtiniz.

İtiraz, dava ve masraflar Widerspruch, Klage, Kosten

Çalışma izni müracaatı **Antrag auf Arbeits-erlaubnis** ücrete tabi değildir. Müracaatın red edilmesi durumunda, bir ay içinde yazılı olarak (veya sözlü dikte ederekten) itirazda bulunabilirsiniz. Bunun gerekçesini kısa süre sonra verebilirsiniz.

- Yapacağınız itiraz için yabancılar dairesinden yazılı ve itiraza açık bir karara ihtiyacınız var. Yabancılar dairesi **Ausländerbehörde** böyle bir kararı ücretsiz olarak size vermek zorundadır.
- İtirazın red edilmesi durumunda işlem ücretini alma hakkına sahipsiniz, çünkü siz iltica yardımını alıyorsunuz. Yapacağınız itiraza verilecek cevap size olağan şekilde iadeli taahhütlü olarak gönderilir. Bazı yabancılar daireleri bunun için ücret talep ediyorlar (yaklaşık 4 €).
- Bundan sonraki adım olarak yabancılar dairesine **Ausländerbehörde** karşı idare mahkemesinde **Verwaltungsgericht** dava açabilirsiniz. Böyle bir durumda idare mahkemesine (iyi gerekçelendirilmiş)

ve mahkemenin, dava sonuçlanana kadar, yabancılar dairesini (geçici) **Ausländerbehörde** bir çalışma müsadesei vermekle yükümlü kılmasına dair acil talepte bulunmanızı tavsiye ederiz.

- Sözkonusu dava için, bu alanda bilgi sahibi olan bir avukata ihtiyacınız var. Avukat size yapacağı ilk danışma için danışma ücret yardımına müracaat edebilir. Eğer davanızda kazanma şansı varsa, mahkemeden dava masrafları yardımı **Prozesskostenhilfe** alabilirsiniz, o zaman davayı kaybetmeniz dahi mahkeme ve avukat masraflarını ödemek zorunda kalmazsınız.

Kaçak iş Illegale Arbeit

Eğer bir işte çalışıyorsanız, fakat bu iş için çalışma müsadesei yoksa, o zaman bu illegal bir iştir. Hukuki olarak bu „kaçak iş“ hem sizin hem de işveren için cezaya tabi bir suçtur. Bu durum para cezası ve bir ceza davasına yol açar. Bu oturum hakkının güvencesini olumsuz etkileyebilir (örneğin eğer oturum müsadesei **Aufenthaltsurlaubnis** alma şansına sahipseniz) ve size karşı yutdışı baskısını arttırabilir.

- Kaçak bir işte çalışmanız durumunda şantajla karşı karşıya kalabilirsiniz. Kaçak işçilere genelde az ücret ödenir ve hiç ücret ödenmemesi durumunda, buna karşı bir şey yapabilmek de zordur.

Lütfen dikkat ediniz: Bu bilgiler eldeki en iyi bilgilerle oluşturulmuştur, bunlar hukuki bir danışmanın yerine geçmezler. Tüm bu bilgiler Schleswig-Holstein ile ilgilidir. Aralık 2006'da oluşturulmuştur. Bitte beachten Sie: Diese Informationen sind nach bestem Wissen erstellt. Sie ersetzen keine juristische Beratung. Alle Angaben beziehen sich auf Schleswig-Holstein. 12/2006

INFONET - mülteciler için eğitim ve meslek edinme projesi mülteciler için mesleki kaliteleştirme grubu Land in Sicht! e aittir ve mülteciler komisyonu (Flüchtlingsrat Schleswig-Holstein) tarafından güdülmüştür. Das Projekt **INFONET** - Bildungs- und Berufszugänge für Flüchtlinge gehört zu der Gruppe Land in Sicht! - Berufliche Qualifizierung für Flüchtlinge in Schleswig-Holstein, und wird vom Flüchtlingsrat getragen.

Mülteciler komisyonu 1991 yılından beri mevcut olup inisiyatifler, gruplar, örgütler ve Schleswig-Holstein'da mültecilerle dayanışma içinde olan kişilerden oluşan bir çatı örgütüdür. Bu dernek ırkçılığa karşı kamuoyu çalışması yürütür ve resmi makamlar ile Eyalet hükümeti karşısında mülteci ve göçmenlerin politik haklarını temsil eder. Bu dernek Almanya genelinde faaliyet gösteren mülteciler için ortak çalışma örgütü, PRO ASYL nün üyesidir. Der Flüchtlingsrat besteht seit 1991 und ist Dachverband von Initiativen, Gruppen, Organisationen und einzelnen Personen der solidarischen Flüchtlingshilfe in Schleswig-Holstein. Er leistet antirassistische Öffentlichkeitsarbeit und vertritt flüchtlings- und migrationspolitische Anliegen gegenüber Behörden und Landesregierung. Der Verein ist Mitglied in der bundesweiten Organisation für Flüchtlinge PRO ASYL.

INFONET

Bildungs- und Berufszugänge für Flüchtlinge
Flüchtlingsrat Schleswig-Holstein e.V.
Oldenburger Str. 25
24143 Kiel

Tel. 0431 - 240 59 09
oder 0431 - 735 000

infonet@frsh.de

www.infonet-frsh.de